

REDACTIA
Ad. Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
un an ..... 20 cor.
6 luni ..... 10 cor.
3 luni ..... 5 cor.
o lună ..... 2 cor.

Nr. de Duminecă pe an 4 cor.
pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un șir armonios: prima dată 16
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicație.

**Alte abonamente, cât și inserții -
se fac să se plătească în Arad.**

Telefon pentru oraș și comitat

Scrisori adresate nu se primesc

Ucigași achitați.

Săptămâna trecută Curtea cu jurați din Seghedin a achitat pe ucigașii Frații Sibul, iar ziua la amiază au ucis ca pe un câne strădele Chichindei mari pe deputatul Eremits; Curtea cu jurați din Arad a achitat un ucigaș cu numele Hottinger care și-a ucis nevasta; iar Curtea cu jurați din Oradea-mare a achitat pe un monstru care și-a ucis pe tatăl său.

Crimele acestea sunt fapte dovedite, autorii nici nu le-au negat, dar au apelat la circumstanțe grave, la puternice motive subiective sub presiunea cărora, au fost împinși la crimă. Frații Sibul au consternat Curtea cu jurați cu povestea tristă a vieții lor, pe care a nefericit-o Eremits, un adevărat tip de perversitate morală, Hottinger a explicat suggestiv turburarea conștiinței sale asupra necredinței femeii, mama băiatului său, iar celalalt monstru a constituit și el un efect îngrămădirea de cauze, care l-au făcut să ridice arma în contra aceluia, ce înșuși i-a dat viața.

Și totuși, pe cine poate multumi verdictul achitător, ce s'a rostit asupra autorilor acestor crime, oameni, recunoaștem foarte nefericiți și demni de mai multă compătimire de cât de osândă, dar la urma urmelor totuși oameni, care au greșit în contra ordinii morale, făcându-se singuri judecători în cauza lor, omorând și calcând a șeasa poncă divină: Să nu ucizi? Nu se cuprinde

oare o adevărată sancțiune a crimei în sentințele de sus, o statuare a unei noue morale, modificând opinia noastră asupra celui mai primitiv drept omenesc, dreptul la viață?

Fără a face filosofie asupra acestui punct de vedere de drept, luând numai punctul de vedere omenesc și social în sentințele de sus nu credem că ele vor lăsa pe nici un om mulțumit, posedând un destul de dezvoltat simț de drept și o rațiune destul de judicioasă.

Căci instituțiunea în — teorie foarte frumoasă — a Curții cu jurați, sub raportul acesta psihologic se clatină mai ales.

Nu tot omul are darul simțului de drept și a inteligenței judicioase, chiar presupunându-l lipsit de ori-ce prejudețiu ori pasiune în momentul exercitării rolului său de a împărți dreptate. Ori-care vinovat în fața momentului de a-și da seamă de vre-o faptă a sa, zdrobit și zguduit sufleteste, stârnește mila. Să uită grava perturbațiune a ordinii morale care trebuie echilibrată prin pedeapsa autorului, să șterg contururile înfiorătoare ale faptei și prevalează sentimentul milei, ce isvorește din figura nespuse de nefericită a fiecărui inculpat. Da, dar justiția trebuie să împartă dreptate și nu milă. Justiția împarte dreptatea cu ochii legați. E frumos, generos sentimentul milei, dar s'o exerciăm atunci când fapta de-apropelul ne privește pe noi înșine și nu pe al treilea. Iert, fiind-că am dreptul s'o fac, când de-aproapele a greșit împotriva mea, și aceasta mă onorează, dar nu iert, fiind-că n'am dreptul s'o fac, greșala ori păcatul asupra persoanei a treia,

chemat eu să-l judec. Asta n'ar mai fi generositate.

Și să fim bine înțeleși. Mai ales în cazul din Seghedin nu regretăm noi, că frații Sibul au scăpat de temniță. Grație umanismului zilelor noastre, nefericiții d'aceștia despoiați până în piele, n'o duc mai rău în temniță, de cât afară în viață.

Dar înfiorător se presintă cazul în deducțiunea sa morală: Ce legi pot esista într-o țară, unde Eremits a putut pe lângă asistența judecătorilor cari funcționează în numele Majestății Sale Regelui, despoia pe frații Sibul, cu atâta cruzime în cât pe lângă resunetul viu încă al grozavelor chinuri ale victimei, conștiința cetățenilor independenți, să declare nevinovați pe ucigași.

Comisiunea financiară a ținut Vineri d. a. ședință, în care s'a desbătut asupra raportului comisiunii economice despre regularea salariilor funcționarilor parlamentari.

După asta comisiunea a adoptat raportul comisiunii economice despre budgetul camerei pe anul 1904 și despre salarizarea președinților.

Alegerile din Croatia. Din Zagabria se telegrafează, că partidele opoziționale au format sub presidența avocatului Koltic, președintele partidului de drept al stângii, un comitet, al cărui scop este organizarea pentru alegerile apropiate.

Serbarea dela Putna.

(Amintiri).

De

Ioan Slavici.

(Urmare).

LA PUTNA.

Părintele Archimandrit Arcadie Ciuperovici, egumenul mănăstirii Putna, era unul dintre cei mai calduși spriginitori ai nostri astfel și povățitorul nostru firesc în execuțiunea lucrărilor de pregătire.

În situațiunea, în care ne aflam, nu ne rămânea decât să executăm în toate amănuntele programul stabilit de comitetul central la Iena, deci fără ca să-și fi putut da seamă de greutățile, ce se vor fi ivind la fața locului.

Mănăstirea Putna se află în fundul unei văi, din sus de Viscov, la depărtare de câte-va mile dela Rădăuți, cel mai apropiat orașel, și încă mai departe de Hadikfalva, atunci cea mai apropiată stațiune a liniei ferate Cernăuți-Iani.

De oare-ce prin ziare se menținea știrea că serbarea va fi oprită și noi nu puteam s'o știm, mulți steteau la îndoială și numai la puțin primiserăm înștiințarea că vor veni la serbare. Ne așteptam la vre-o 2000 de persoane.

Aveam deci să facem pregătiri, ca să transportăm lumea aceasta dela Hadikfalva la Putna,

s'o adăpostim în sat și în mănăstire și s'o hrănim timp de două zile.

Nefiind în mănăstire închepere trebuia să clădim porticul festiv pe un tâșpan din fața mănăstirii, și el trebuia să fie bine acoperit și destul de mare, ca să se poată întinde în el mese pentru 2000 de tacâmuri.

După planurile făcute de pictorul Bucescu, pentru portic, pentru arcurile de triumf și pentru decorațiunile din curtea mănăstirii ne trebuiau vre-o 200 de steaguri, iar pentru iluminățiune cel puțin 500 lampioane de hîrtie, 5.000 de candelă și 100 știubee de rășină, care aveau să fie aprinse pe culmile dealurilor dimprejur.

Pentru ca serbarea să fie mai impunătoare, trebuia să adunăm cât de multe treasuri, ca să descărcăm salve în seara sosirii oaspeților și în timpul ceremoniei religioase.

De oarece numărul oaspeților era incalculabil, ni-se putea întâmpla să nu avem în ziua serbării destulă hrană ori să adunăm prea multe proviziuni. Nu ni-a rămas dar decât să zidim la Putna câte-va cuptoare, pentru ca pâinea să ni-să poată coace după trebuință.

Tot astfel măcelarul era învoit s'aducă la Putna 20 de vite și să taie din ele după-cum va fi cerend trebuința.

Pentru gătitul bucatelor se zideau în apropierea porticului festiv mai multe vetre, la care aveau să lucreze bucătăresele sub conducerea unei gospodine.

Pentru popor în deosebi prevăzuserăm două cazane de tocana și un bou fript întreg la o frigare de cinci metri.

Toate aceste se plănuiesc ușor; dar nu se pot executa fără de încurcături.

Comitetul a mobilizat atât pe seminariștii din Cernăuți, cât și pe băieții dela cele două gimnasii din Bucovina, și zece vieți dacă așa trăi, tot n'așl uita nici odată zelul neobosit, îndelunga răbdare și spiritul de disciplină al acestor muncitori, cari adeseori se mulțumiau cu mămăligă goală, căci pâinea eram nevoiți s'o cumpărăm dela Rădăuți și adeseori ne lipsiau banii.

Avuserăm Eminescu și eu dreptate, când am zis că totul se face dela sine.

Pe când unii purtau socotelile ori scriau în biuroul comitetului, alții făceau muncă de salahori, iar alții cutierau satele, ca să angajeze căruțe pentru ziua de 14/26 August, ori să adune velințe, cerceafuri și perini pentru așternuturi, farfurii, tacâmuri și fețe de masă pentru banchetul festiv, și până în ziua de astăzi mi-a rămas inexplicabilă încrederea, cu care Românii din Bucovina mi-au încredințat avutul lor.

Grija noastră a tuturor era să nu ne punem în conflict cu autoritățile locale, și nici nu ne-am pus.

Bucovina e însă plină de Evrei, iară noi luaserăm hotărârea, ca nici în timpul pregătirilor, nici mai ales în ziua serbării, să nu calce picior de Evreu la Putna. Evreii dedeau însă năvală, ca să le facă concurență antreprenorilor nostri, și astfel băieții îi luaseră în mai multe rînduri la goană, ceea-ce era lucru plin de haz, dar nu tocmai potrivit cu silințele noastre de a nu ne pune în conflict cu stăpânirea locală. Proștiți de Evreii furioși, sătenii dela Putna au început să

Tratatul comercial cu Italia. În ministerul de externe comunală-eri a fost o conferință în afacerea continuării tratatelor comerciale cu Italia. Ca bază a tratatelor cu guvernul italian vor servi decisele acestei conferințe din ministerul de externe comun.

Ambasada rusă din Constantinopol. Din Berlin se telegrafează, că ziarul „Post“ des-minte în modul cel mai hotărât vestea, că marele ambasador rus contele Ostenjaken în curând se va despărți de postul său și va fi numit ambasador la Constantinopol. Tot „Post“ comunică știrea că la ambasada rusă din Constantinopol se pregătesc schimbări, fiind Linovjeo, ambasadorul din Constantinopol, care deja nici nu se află aici, înlocuit prin contele Muraviev.

DIN DIETA.

— Sedința dela 25 Iunie —

La desbaterea de Sâmbătă asupra proiectului pentru budget, de nou a vorbit un deputat guvernamental. Acest deputat este Victoris, care în vorbirea sa a atins chestia naționalităților, ba a călărit singur numai pe tema aceasta. Spune cum poporul slovac a fost neglijat din partea Ungurilor datorită de ton, în urma căreia a prins rădăcină panslavismul între poporul pacinic și blând slovacesc. Liberalul deputat recomandă mijloace eficiente guvernului pentru a paraliza mișcarea Slovacilor și anume restrângerea libertății de presă în părțile nordice ale Ungariei, confiscarea dreptului de întrunire, de asociere etc. (Parcă toate acestea n'ar fi deja de mult confiscate. N. R.) Mai departe după acest renegeat un metod foarte potrivit ar fi și acela, că deputat cu sentimente naționale (înțelegi: de naționalitate) să nu poată fi ales. Eată cum un deputat maghiar care se numește liberal, pătruns de ideile mărețe ale liberalismului, are de gând să deslege chestia naționalităților, respective, cum ar fi mai ușor să facă să înceteze panslavismul dela Nordul Ungariei.

crează că noi am venit, ca acum după o sută de ani, să luăm iar Bucovina și să o alipim de Moldova și că mari vărsări de sânge se vor face. În ziua când ni-au sosit dar steagurile mulți dintre dînșii au fugit din sat și s'au ascuns prin pădurile de brad ce se întind până la hotare.

Nu ne-a fost greu să-l liniștim și să-l aducem ear la vetrele lor, dar vestea acestei spaime trecătoare s'a lătit și ne-a adus o întrerupere de două zile în lucrările de pregătire.

Se adunase la Putna multă lume și pădurile dimprejur răsuna de sgomotul ce se făcea la mănăstire.

Pe când dulgherii lucrau ciocănind la porticul festiv și la arcurile de triumf, ear zidarii se certau cu salahorii la cuptoarele de pâine și la vetre, oamenii plătiți cu ziua cărau cetină pentru decorațiuni și știubee pline de rășină pentru iluminări, unii dintre băeții lucrau la ghirlande și la lampioane, alții turnau secul topit în paharele de candelă și așezau fitilurile în paharele pline, ear alții descărcau proviziuni și fel de fel de lucruri adunate mai ales de pela preoți.

În mijlocul acestei lucrări febrile ne-am pomenit cu o ceată de jandarmi, al căreia comandant ne-a invitat să încetăm lucrările.

Acum era rândul băeților să se risipească prin pădurile dimprejur.

(Va urma).

La budget au mai vorbit din parte opozițională, Szederkényi și Sággy. Desbaterea va fi continuată.

† Elie Curescu.

Nepătrunse sunt tainele dispozițiilor divine.

Ca ieri încă era discutat cu dreptul criticei pe aceste coloane, chemat în judecata contimporanilor săi, și eată o dispoziție înaltă a venit pe neașteptate să-l închidă dozarul și să-l trimită unul for mai competent: istoriei nepărtinitoare.

Stăm resemnați în fața acestui tragic a sortii lui Ilie Curescu.

Și gata suntem a recunoaște pierderea mare îndurată de Comunitatea de avere, care nici când poate ca acum n'avea mai indispensabilă nevoie de prudența, tactul, precauțiunea și zelul devotatului ei președinte.

Asemenea pierdut-a biserica un vrednic și credincios fiu, care a slugit-o în cele mai înalte ale sale așezăminte.

În aceasta rezumare, doliul din Caransebeș își aruncă proiecțiuni mari, asupra unei largi și întinse părtiri a poporului nostru.

Depunem și noi omagiile noastre la racla vrednicului bărbat și trimitem adânc simțite condolențe celor întristați.

•Drapelul• află următoarele amănunte:

Moartea lui Elie Curescu a venit subit. Pe Joi 10/23 l. c.) convocase comitetul Comunității la ședința ordinară lunară, având la ordinea zilei obiecte de extremă importanță, între altele chestiunea ne incompatibilitate a membrilor din comitet, cari au afaceri comerciale cu comunitatea de avere.

Dimineata a venit de vreme la comunitate, a consultat diferite afaceri cu avocatul Comunității, dl Titu Hațieg, a ascultat jalbele mai multor Grănițeri și a împlinit diferite agende oficioase. Toți câți l'au văzut, spun că era vesel și liniștit.

La orele 9 a deschis ședința de comitet și a condus desbaterile pe deplin liniștit până la orele 11:40 min. când de odată i-s'a oprit graiul, fără de a fi premers vre-o emoțiune.

Două lacrimi.

Se iubeau.

Si erau frumoși și tineri amândoi; și câte nu-și vor fi spus de încăperile unei vieți a fericirii, a unei fericite vieți viitoare, *El și Ea!* Ei, cari erau așa de tineri și pe cari îi urmăreau din două case de pe același drum ochii înecați de mulțumire ai părinților, cari vedeau aievea că „copiii“ sunt frumoși, buni, se potrivește și — se iubesc, când pe înserate aproape zi de zi se pimbau pe lângă case, și în taină se înveseleau șoptindu-și vorbe dulci...

El, un paltin răsărit din pământ bun, cu foc ca de cărbune în ochi; *Ea* blondă ca un inger visător, cu ochi albaștri.

... Dar nu sunt oare ei copii din lumea aceasta? Ai visului fără noroc și — desfrului întronat în viața?

Spun bătrânii, că... a fost odată altfel, de cât cum spune Biblia despre sufletul femeii...

Dar sunt și azi poezi, poezi — pentru-că plâng...

Și a venit un *Altul* și a zărit isvodul fericirii; și îmbrăcat în haina junelui de duh, ce și-a câștigat dresura în tainele oculte ale juniei, martiriul amorului îl pune pavăză îndrăneli...

Ear ochii albaștrii se tulbură; și idilul se frânge, în cutremure de inimă...

Biruitor e șarpele modern, îmbrăcat în haine de cavalier fără seamăn

— O, el e mai îndrănel! Mă strânge de mână! Pe acesta îl iubesc! Lui mă dați!...

Speriați i-au venit membrii comitetului ajutor și cu groază au observat, că partea stângă a corpului e țepănenă. S'a trimis în grabă medicul și venind medicul Dr. Popazu a constatat apoplexie — deja al treilea cas — în urma e paralizată partea stângă a corpului.

După-ce toate mijloacele puse în aplicare de a trezi la viață părțile țepene n'au dus rezultat, a fost dus d. m. la orele 4 1/2 pe o acasă la locuința sa, unde a încetat erii, dimineata la orele 5 din viață, fiind la deconștiință, fără de a-și recăștiga însă graiul.

Inmormântarea se va face mâine Duminică la orele 2 d. m. la Caransebeș, pe spesele munității de avere.

Astăzi s'a întrunit comitetul în ședința ordinară, ca să iee măsurile necesare, în morții neașteptate a lui Elie Curescu.

Cu conducerea agendelor va încredința la proxima adunare generală, actualul vicepreședinte, dl Patriciu.

Știrea morții s'a răspândit la Lugoj decursul dimineții, producând consternare generală.

Institutul „Lugojana“ al căreia acțiune membru în consiliul de control a fost defunct a arborat steag negru și a lansat anunț funebru.

Afară de adânc întristata familie a mai lansat anunț funebru filiala din Caransebeș a „Societății funcționarilor“ (Beamten-Verein) al cărei președinte a fost, Ven. Consistoriu diecesan din Caransebeș, al cărui membru a fost, „Severin“ pre cum și comunitatea de avere a fost în prezent romano-banatic Nr. 13.

Primum dela familie următorul anunț funebru:

DIN COMITATE.

Clubul comitatens român dela Bistrița — dis-

Ziarele ungurești publicaseră cu vedită știrea din Bistrița că guvernul a disolvat „Casinoul nească“ de acolo. Neștiind de ce este vorba, am dus și noi știrea pe cum am aflat-o în ziarele ungurești. Aflăm acum în „Libertatea“ un articol, care seră detaliu, despre nouă volnicie a guvernului Tisza, împotriva fraților nostri din Bistrița. Il reproducem în metru.

Representanții puterii publice dela Bistrița și-au dat atestatul de vrednici panduri Bánffy și ai urmașului său, nu mult deosebit de acela, a lui Tisza Pișta.

Românii din comitatul Bistrița-Năsău au constituit un club comitatens, cu scopul de a se organiza în congregația comitatului, față evenimentelor politice la ordinea zilei.

Si *El*, nu avuse de cât o inimă de fier, ear *Ea*, cuprinsă de paroxism, lasă peste trecut perdeaua ochilor închiși pentru a o ridica și deschide asupra „Adonis“, — pentru a cădea în brațele — Tăie mă dau!... Tu o vrei... Și acest *Altul*?...

Un an trecuse, fără un sfert, dela plare. Și mirtul nu dăduse frunză...

Dar păru-și smulge în desperare și runtesc pe rînd, cei ce priviseră ca la un imbobocit la *Ea*...

S'adună satul și femeii, copii ba și negii, uimiți s'adună și vorbesc de o bată ce s'a 'ntâmplat la niște domni...

— Nu e sêracul necinstit și păcătoș Domni zic! Ia să vedeți, ce s'a întâmplat Domnu, colo... Aia-s domni glăsuștii gușiți și mai trezii, mergend spre casă, ce-abia au agonisit ce au să pună pe mizerabilul și mirare; și vorbe multe risiri: cum a fost...

... La cârșma mare stau mai multe ce vorbesc? De casa „Domnului“ l. . .

Numai doi prietini liniștiți stau mescioară. Nimic nu zic și par-că scultă la lume! De-odată unuia din ochii laeremi îi pică.

— Mizerabilul! răcnește el. Era *El*...

Și-au format un regulament intern, bine meditat, care preciza datorițele membrilor clubului în sus spre organizarea cea mare a partidului național român și în jos spre masa mare a poporului.

Abia și-a început însă clubul activitatea, și s'ar sărit asupra lui poliția locală, agenții polițieni ai lui Tisza din partea satrapului Bánffy, prin ordinul dela 13 Iunie a. c. a dizolvat clubul și a oprit ori-ce participare la ședințele lui!

Opreliștea s'a immanat d-lui Gerasim Dozide, președintele clubului a cărui secretar era Dr. V. Onișor.

Opreliștea se bazează pe faptul, că clubul s'a organizat ca însoțire cu statute, dar statutele nu au aprobat guvernului.

S'a pornit și cercetare în cauză. Președintele a fost ascultat la poliție, asemenea și membrii marcanți ai clubului.

Cu situațiunea aceasta insuportabilă politică, noi trebuie să ne facem odată seama, trebuie să căutăm modul de a eși din ea, căci altfel prea ne lăsăm bruscați de ori-ce trăsăm de căpitan de poliție.

Reforma licenției în drept în Franța.

D. I. Leveillé, profesor la facultatea de drept din Paris a adresat ziarului „Le Temps“ o lungă scrisoare, în care explică principiile conducătoare ale reformei facultății de drept din Paris — și din care resumăm următoarele pasagi:

Facultatea de drept din Paris, după vii discuții și-a dat avisul definitiv asupra reformei licenției în drept.

Principala caracteristică a reformei, este impulsivitatea energetică ce se va da învățământului economic. Acest învățământ va fi în program în toți cei trei ani și va fi obligator pentru toți candidații în cei doi ani dintâi, în anul al treilea nu va fi de cât de cât facultativ și fiecare elev va putea, după dorință, să prefere acestui curs, un curs complementar de drept criminal, de procedură, etc. Facultatea din Paris n'a hotărât numai extinderea științelor economice, ci ca indicație, a formulat până în amănunte programul metodic, distribuind cu grijă materiile în cei trei ani universitari.

Primul an va fi consacrat mai cu seamă studiului producției (agricole și industriale) și aceluia al producătorilor (repartițiunea capitalurilor și a veniturilor). Al doilea an va fi consacrat mai cu seamă combinațiilor vechi și noul de comerț (intern sau extern), operațiilor multiple ale creditului, regulilor fundamentale ale comerțului. Anul al treilea va fi rezervat descrierii și aprecierii critice a măreței lupte mondiale ce s'a început dela a doua jumătate a veacului al nouăsprezecelea între popoare, eari ca Anglia, Germania, Statele-Unite, Franța, au început cu înflăcărare dezvoltarea intensivă a producției lor și la cucerirea pacifică a piețelor lepătate.

Învățământul economic astfel înțeles și astfel condus, nu s'ar pierde în abstracțiuni, ci ar avea un obiect concret. S'ar ocupa de aplicațiuni tot așa de mult ca și de teorii, ar fi glorificarea muncii și ar uni economia politică cu dreptul.

Această reformă nu este o inovațiune înmăplătoare, ci e încoronarea logică a eforturilor rămănite de ani întregi de câteva spirite luminate.

Mișcarea aceasta a fost inaugurată de fostul ministru Duruy, care a îndrăznit să pună economia politică în anul I. În 1889, d. Lockroy îndușe aceeași știință în anul al treilea, și acum Chaumier o va pune în anul al doilea de curs.

Parlamentarii, departe de a contraria pe ministri în această evoluțiune, care a fost așa de bine gândită, i-au susținut și i-au ajutat.

Campania aceasta, nu va avea efecte numai în lumea școlară, ci va avea un rezultat cu totul un alt ordin și de cea mai mare însemnătate.

În amfiteatrele de drept din Paris, Lyon, Lille, Dijon, Caen, Rennes, Poitiers, Roubaix, se va ține în fiecare an dela opt la nouă mii de studenți. „Din acest contingent, zice d. Leveillé, numai acei cari am propus reforma, avem ambiția să alege din an în an un număr tot mai mare de voluntari, pe cari vom încerca a-i îndrepta, exclusiv spre magistratură, barou sau admi-

nistrație, ci mai mult spre carierele active. Nu vom reuși totuși în această misiune patriotică, decât dacă puterile publice vor rectifica dorințele profesorilor din Paris, și dacă vor respăși eforturile generoase a candidaților pe cari îi vom fi convins să meargă pe această cale, nu prin grade micșorate și intenționat umilitoare, ci prin grade egale acelor pe cari Universitatea le distribuie viitorilor funcționari.

„Această egalitate în prestigiu, este condițiunea practică a succesului reformei.

„Cauza pe care am susținut-o atâta, n'ar fi fost câștigată de sigur, ori cât de bună ar fi fost, dacă n'am fi găsit la colegii nostri de drept civil și drept comercial aliați tot așa de hotărâți ca și noi. Unirea intimă a dreptului și a economiei politice, pătrunderea neîntreruptă a celor două științe, — care nu poate fi condamnată decât de cei cari cunosc economia politică sau de acela cari nu cunosc dreptul — va fi în viitor legea superioară a Facultății. Va rezulta, pentru unele catedre, o înviorare, o întinerire fericită a învățământului.

„La începutul veacului al nouăsprezecelea, un decret din 22 Februarie 1804, a organizat în condițiuni deplorabile de înguste școlile de drept. La începutul veacului al douăzecilea, 1904, aceleași școli va putea să-și sărbătorească primul centenar, arătând că au săvârșit o viguroasă schimbare de direcție. Mulțămim guvernului celei de a treia Republici, aceste școli, cari la început n'au fost de cât strict juridice, s'au metamorfozat puțin câte puțin în facultăți de drept și de economie politică. Progresele săvârșite între cele două date se pot concretiza în alt mod.

„În 1804, jurisconsultul puri pe cari îi instruiu predecesorii nostri păreau a nu cultiva în adevăr de cât procesul, care nu e de cât un accident, o boală. În 1904, jurisconsultul — economist pe cari îi vom forma, vor fi în adevăr armați pentru muncă. Mulțămim învățământului economic pe care-l vor fi primit, în toată plenitudinea lui, acești tineri vor fi câștigat respectul muncii; și toți vor câștiga din această schimbare profesorii, elevii și țara.

„Munca, s'ar sfințească d. Leveillé, ce astăzi nu mai e disprețuită de cât de câțiva savanți întârziati, a devenit, în epoca noastră, în sentimentul masselor și în preocuparea guvernelor, însăși baza vieții sociale și onoarea democrațiilor. Reforma cerută pentru școlile de drept, corespunde acestei adânci transformări a ideilor și a faptelor“.

Războiul ruso-japonez.

Lupta pe mare.

Tokio, 25 Iunie. (Reuter) *Admiralul Togo dă următorul raport: Joul a fost o luptă navală năntea Port-Arthurului, cu care ocaziune un panșerat rusesc care avea forma vasului Peresvjjet s'a scufundat. Un panșerat de forma vasului Sebastopol și încrucișătorul de forma vasului Diana a fost făcut incapabil de luptă. Vasele japoneze n'au suferit nici o stricăciune.*

Tokio, 25 Iunie n. (Reuter). *Admiralul Togo raportează: Joul am primit vestea, că flota rusă a pluit în apropierea ășirei portului. Atunci mi-am luat drumul spre port cu întreaga flotă; flota rusă care consta din 6 panșerate, 5 încrucișătoare, și 14 torpilor pe semne voia să îndrepte un atac spre sud. Torpilorii japonezi au atacat escadra adversară, scufundând cu torpilele lor un panșerat rus, care era de forma lui Peresvjjet. Un alt panșerat și un încrucișător rusesc a fost făcut incapabil de luptă. Contratorpilorul Sirakoma a fost avariat. Trei oameni au căzut, trei au fost vulnerați. Alți 3 torpilorii au fost avariați.*

Londra, 25 Iunie n. În raportul său admiralul Togo spune, că Mercuria trecută noaptea la 11 ore un vas japonez de pază a înștiințat că vasele ruse se pregătesc să părăsească portul. În urma asta admiralul Togo a aranjat întreaga sa flotă în ordine de bătaie. Escadra rusă avea 6 panșerate, 5 încrucișători și 14 torpilorii, care avea intențiunea să rupă linia de apărare japoneză. Vasele japoneze au sosit de timpuriu, pentru a împedea eșirea escadrei ruse din port. Togo încă în aceeași noapte a trimis contra-tor-

pilorii năntea, care au îndreptat un atac resolut și vehement în contra vaselor ruse; ear rezultatul acestui atac a fost, că un panșerat rus s'a scufundat, ear un încrucișător de forma vasului Diana a fost făcut incapabil de luptă. Ambele vase avariate grav, au trebuit trite până în port. Vasele japoneze n'au suferit nici o leziune mai serioasă. Cabinul oficeresc al contra-torpilorului (japonez) *Hirokum* a fost atins de un obuz, care a ucis 3 soldați, ear pe alți 3 i-a rănit. Un ast obuz a atins contra-torpilorul *Csidozi*, dar n'a cauzat nici o pierdere de oameni. Torpilorul al 64 și 66 a fost ușor avariat.

Londra, 25 Iunie n. Mercuria trecută vasele japoneze au bombardat Port-Arthurul.

Pregătiri pentru lupta decisivă.

Londra 25 Iunie. Cele trei armate de sub comanda generalilor japonezi *Kuroki, Oku și Nodzu* s'au unit. Armata lui *Kuroki* constituie aripa dreaptă, armata lui *Nodzu* constituie centrul, ear a generalului *Oku* aripa stângă a liniei de bătaie. Comanda supremă a luat-o generalul *Nodzu*, inspectorul suprem al armatei japoneze. Toate trei armatele la olaltă jac aproape 110.000, dispunând de 150 tunuri grele și 300 tunuri de munte. Aceste armate s'au unit Mercuria trecută, după ce brigada generalului rus *Miscenko* a fost scoasă din *Kaiping*, și brigada de vânători siberiani a fost alungată din *Liao* spre *Dasișao*.

Petersburg, 28 Iunie. Toate ziarele confirmă unirea armatei lui *Oku* și *Kuroki*. Japonezii își întăresc armata cu trupe coreene, ba în timpul din urma recrutează chiar și *Chunchuzi* pentru soldă bună.

Londra. Se telegrafează ziarului „Daily Telegraph“ din cartierul general japonez că Rușii cari se găsesc în fața primei armate japoneze, desfășoară o mare activitate.

Miercurea trecută o mare forță de Ruși cu tunuri s'a îndreptat dela *Saimatși* și a atacat avânt posturile japoneze la *Ayungpienmen*. Atacul a fost respins. Japonezii au avut un oficer ucis și 9 oameni răniți.

— Se telegrafează ziarului „Daily Cronicle“ că o vie luptă a avut loc Miercuri aproape de *Ayungpienmen*, la 50 mile spre nord-vest de *Foeng-wangt-cheng*.

Rușii, cari au fost sprijiniți și de artilerie, au fost respinși. Japonezii reiau ofensiva.

Rușii găsesc în mari mase dinaintea frontului Japonezilor. O bătaie e eminentă.

— „Agenția Reuter“ află din *Niu-Șvang* că de erl s'au ridicat nouă retranșamente la est de riul *Liao*.

Chinezii au trebuit să-și părăsească casele, cari au fost ocupate de trupe rusești.

O nouă proclamațiune publică interzice ori ce export de proviziuni la nord de *Niu-Șvang*.

Se asigură că mase mari de trupe sub comanda generalisimului *Kuropatkin* se află la 8 leghe de *Niu-Șvang* care ar merge spre *Kai-Ciu*.

— Ziarul „Standard“ primește din *Tien-Tsin* o depeșă care spune că regiunea dela *Liao-Yang* este pentru moment lipsită de trupe. Dacă zilele acestea nu vor sosi mari întăriri, coloana rusească se va retrage probalil.

Ziarul „Standard“ află din *Shanghai* că generalul *Stackelberg* se retrage dela *Kai-Ping* spre nord, se crede însă că el va opune o rezistență la *Daciciao*, unde va avea loc o viitoare mare bătaie.

Distanța dintre avânt-posturile celor două armate, este numai de 2000 iarzi.

Ziarul „Expres“ află că mari mase de trupe ruse sunt îndreptate contra aripei armatei generalului *Kuroki*, la *Siu-Jan* și *Motien-Ling*, pentru a hărțui pe Japonezi și a le împedea libertatea de mișcare.

În fie-care zi se produc vii încăerări.

Ziarul „Daily Cronicle“ află din *In-ken* că Rușii își întăresc trupele la sud de *Kain-Ping*, unde o bătaie este probabilă în această regiune.

Chinezii au început să părăsească *Niu-Șvang*.

Ci-Fu. — Agenția Reuter află că în noaptea din urmă și azi-dimineață o puternică canonadă, care a durat mai multe ore s'a auzit din spre *Port-Arthur*.

Spionii Japonezi.

Căți oficeri de stat major japonezi mal curieră și azi Mongolia, travestiți ca hamali chinezi? Negreșit că sunt numeroși, căci zilnic în diferite orașe — acum cu supraveghiere executată cu îngrijire — sunt prinși zecimi de Japonezi cu femei și copii, cari de două luni de zile au știut să scape de continuele razzia.

Înainte de izbucnirea războiului Japonezii aceștia năvăliseră în Siberia răsăriteană și în Mandciuria ca un nor de lăcuste și se îndeletniceau cu toate meseriile burgheze. Ei apăruseră numeroși îndeosebi ca bărbieri și monopolizaseră aproape de tot meseria fotografică, ceea-ce le-a reușit cu atât mai ușor cu cât lucrau foarte bine și foarte etin. Afară de aceasta țara se umpluse de o mulțime de case, pe cari le țineau și le locuiau numai Japonezii.

În loc să se interzică de la început fotografiilor japonezi ca să-și exercite meseria—după cum în Japonia un european nu poate fotografia căci e arestat imediat — lor li-s'a dat chiar avantajul în chip indirect. Ofițerii se lăsau a fi fotografiți în forturi lângă tunurile lor și peste câteva săptămâni în Japonia ori-cine putea cumpăra pe un preț de nimic fotografii admirabile ale diferitelor forturi din toate fortărețele maritime. Și erau lăsați să lucreze în liniște. Așa de liniștit încât erau făcuți obiectul hațjocurei publice spunându-se despre ori-ce bărbier sau proxenet că e ofițer din statul major japonez. Și toată lumea ridea de gluma aceasta nostimă, iar înainte de toți cei mai mulțumiți erau Japonezii, căci sub mantaua ridiculului erau feriți de o urmărire serioasă.

Acum patru luni s'a întâmplat în Wladivostok ceva foarte straniu. Un ofițer rus rău servit de un bărbier japonez, îi dăte acestuia o palmă; japonezul, liniștit, scoase revolverul și zise: „Eu sunt locot.-colonel în statul major general și d-ta trebuie să mori“. Apoi ucise cu un glonț pe ofițerul rus și dispăru fără a i-se putea da de urmă. Nici unul dintre compatrioții săi între cari fără îndoială avea camarazi cari l'au ținut ascuns, n'a voit să-l tradeze și acum să poate să fi devenit colonel pentru fapta sa eroică.

Întâmplarea aceasta, puțin înainte de izbucnirea războiului, ar fi trebuit să atragă atenția autorităților. Dar nu i-s'a dat importanță.

Iată o altă întâmplare ce a avut de curând un sfârșit tragic și care dovedește că Japonezii știu să-și întrebuinteze foarte bine spionii și emisarii și că îndrăzneala lor e fenomenală. Se știe că colonelul Inko-ka și căpitanul O-ki au fost spânzurați. Ei au fost prinși la stațiunea Tuichichan, cea dintâi la nord de Zizikar în momentul când cu patru studenți dela universitatea din Tokio voiau să arunce în aer podul drumului de fier. Studentii au scăpat în păduri și până acum n'au fost prinși. Cei doi ofițeri au declarat în fața consiliului de războiu următoarele: au primit ordinul să ajungă cu ori-ce chip până la un pod de cale ferată spre a-l arunca în aer cu dinamită. Au debarcat la Taku; îmbrăcați în hamali chinezi au mers până la Peking; de aci s'au dus spre nord-est prin toată Mandciuria, fără a atinge linia ferată. Ajungând la Zizikar s'au ascuns într'o colibă chinezească de unde putea păzi linia ferată care mereu era păzită de patrulă călărețe. Într'un moment dat nevăzând pe nimeni au pus cartușele pe șine. Dar au fost observați, prinși și duși la Harbin. Colonelul vorbea bine englezește iar camaradul său bine chinezește... Incidentul acesta a deschis ochii autorităților ruse cari și-au îndoit paza și și-au înmulțit agenții însărcinați cu prinderea spionilor. Căci, fără îndoială că sunt numeroși emisari și prin defileurile Mandciuriei. Între ei sunt mulți cari conduc bande de hunhuzi, de țărani nemulțumiți și de boxeri, cari de ani de zile duc luptă de guerillă în Mandciuria, fără ca Rușii să isbutească până acuma să le vină de hac.

Cu toate premiile promise de Ruși celor-ce vor da de urma Japonezilor ascunși; cu toate că amenință cu pedepse aspre pe Chinezii cari adăpostesc pe Japonezi, abia acum în timpul din urmă au fost prinși la Nikolsk nu mai puțin de 150 de Japonezi, cari până aci se sustrasera de sub supraveghierea poliției. Se zice că în urma unor mici cadouri și poliția s'ar uita printre degete...

Patriarchul și Kuțovlachi.

Iată ultimele știri cu privire la atitudinea patriarchului față de kuțovlachi.

Ministrul plenipotențiar al României, Lahovari, făcând o vizită marelui vizir, a căpătat dela acesta promisiunea că nu se vor mai face dificultăți pentru construirea bisericii Românilor din Bitolia. Deosebit de aceasta, marele vizir a făcut lui Lahovari făgădueli formale în privința deciziunilor favorabile dorinței Aromânilor, ce se vor lua de guvernul turcesc.

Patriarchul oecumenic a primit o scrisoare în care e amenințat cu moartea pentru cazul când va respinge mereu cererile aromânilor.

Membrilor sinodului patriarchal, li-s'a trimis o circulară în limba greacă în care se sprigineste și se apără cererile Românilor macedonenii și în care membrii sunt de asemenea amenințați.

Într'o ședință ținută de sinod, s'a hotărât să nu se dea nici o băgare de seamă acestor amenințări, considerându-se ca un mijloc reprobabil al propagandei românești, întru atingerea scopului ei.

E probabil că amenințările nu vor fi nici măcar denunțate Poartei în mod oficial.

Într'o ședință ținută de sinodul patriarchal și în care Patriarchul a dat seamă despre ultima sa convorbire cu marele vizir, s'a iscat o discuțiune violentă contra atitudinii prea moderate a Patriarchului.

La urmă s'a numit o comisiune din jumătatea numărului membrilor sinodului, în scop d'a cerceta și examina știrile privitoare la brutalitățile și cruzimile comise de comitații asupra grecilor din Macedonia și a pregăti plângeri către Sultan și către cele două Puteri interesate în chestia Balcanică (Austria și Rusia).

— În privința dorințelor eclesiastice ale Aromânilor, Patriarchul a comunicat sinodului că aceste dorințe sunt spriginite nu numai de Rusia și Austria ci și de Germania și Franța.

Cu toate astea, se pare că nu e de așteptat nici o cedare din partea patriarchatului, care e prea mult pătruns de spiritul elenismului.

Din străinătate.

Combes nainte de cadere. În general se crede, că dimisionarea lui Combes este iminentă și inevitabilă. Și afacerea Chartreux încă a contribuit mult la zguduirea poziției guvernului Combes, căci, deși mituirea ad oculos nu s'a putut dovedi, totuși rămâne sigur, ministrul president Combes a voit să-și făurească capital politic din „milioanele refuzate“ ale Cartausianilor. Ba oamenii foarte aproape de guvern au fost compromiși în aceasta afacere, ceea-ce pentru guvern, nu poate fi măgulitor. Causa imediată a căderii lui Combes va fi aceea, că în legătură cu afacerea Chartreux va fi sulevat și modul cum s'a adunat bani pe scopuri electorale. Perchisițiunea făcută la domiciliul lui Chabert a scos la iveală multe lucruri în giurul sumelor destinate pentru alegeri, cari lucruri sunt compromițătoare pentru guvern. Prin urmare Combes nu poate eși curat din afacerea de mituire, ear poziția lui nici pân'acum n'a fost ceva solidă, și astfel căderea lui nu va întârzia multă vreme.

Vaticanul și Franța. Despre relațiunile dintre Vatican și Franța se scrie, că deși o ruptură diplomatică oficială nu s'a produs între ambele state, totuși ea există. Anume conform acestor izvoare nici nunțul papal din Paris nu-și face vizitele îndatinate la biroul ministerului de externe, și nici

consilierul de legațiune la Vatican care poartă agendele legațiunii în absența ambasadorului Nisard, nu vine în contact cu Vaticanul. Și dacă Curia romană n'ar fi vocat pe Lorenzelli, cauza zace în faptul despre revocarea lui Nisard la Vatican s'a știut nici oficial nici semioficial.

România și Politica Balcanică

Acum câte-va zile primeam dela prietenul Brâncoveanu, distinsul deputat de Botoșani de odată cu cel din urmă fascicol al revistei „Renaissance Latine“, pe care o dirijuează cu multă autoritate, și o scrisoare prin care ne îndemna să discutăm un articol din această revistă care trată despre problema Macedoniei Române.

Articolul în chestie, intitulat „România și politica balcanică“ și iscălit de d. Albert Métin, desaproabă în substanță politica noastră de România în Balcani sub inspirația Austriei, și autorul atribue de asemenea tot povețelor acestei puteri proiectul înțelegerii cu exarchatul bulgar „pentru scoate pe clerul cuțo-valah de sub influența Patriarhului“. D. Métin este de părere, dacă i-am înțeles bine gândul, că această nu merită osteneală care ne ocolim pentru ea. După d-sa, România își îndreptățează luarea aminte asupra Cuțo-valah spre cea mai mare bucurie a Ungariei, și poate astfel în liniște să maghiarizeze România din Transilvania. „Și România dela nord, adaugă d. Métin, în număr de 2 jum. milioane, țin de corpul națiunii române, pe când cuțo-valahii formează grupă depărtată, despărțită de regat printr-o fâșie largă a Bulgariei“.

Să ne fie permis mai întâiu să reamintim căm aserțiunea escelentului confrate privește înțelegerea făcută sau în ajun a se face între România și Exarchatul bulgar pentru a impune o înfrângere a Patriarhului. România este fericită, să conștientizeze cele mai bune relațiuni cu principatul bulgar, dar n'a fost nici odată vorba, pe lângă faptul că, înțelegerea făcută din Macedonia de sub autoritatea Patriarhului bulgar. Ar fi cel puțin absurd să ne angajem, în folosul exclusiv al Exarchatului, într'o schimsă pe care, din punct de vedere al voimii noastre, să o înlăturăm. Ar fi o politică neînțeleasă.

Cât despre teoria generală expusă de d. Métin, îi vom atrage atenția că România nu urmărește o politică de întindere teritorială. Acțiunea sa este cu totul având de scop protecțiunea individuelor etnice a convenirilor ei, și din acest punct de vedere, Români din Macedonia au lași drepturi la simpatiile și la grija noastră ca și cei din Ungaria, care, din punct de vedere al mulțumită unei admirabile organizații sunt în putere de a se apăra cu succes. Și dacă Cuțo-valahii ar fi numai o jumătate de milion, precum afirmă d. Métin credem că sunt aproape un milion și n'ar fi indiferent pentru România să vadă dispărând etnicește. Nu trebuie să singur român să se piardă, a zis cu încredință d. D. Sturdza. Astfel noi nu uităm pe unii pe pentru alții.

Respectând mobilul înalt care a inspirat atitudinea Prințului Brâncoveanu, nu trebuie totuși să ne asociem vederilor d-lui Albert Métin.

America și Marocul. Răspunzând telegrama consulului american din Tanger, în care acesta a cerut instrucțiuni cu privire la cazul Perdicaris, secretarul de stat american Hag a îndrumat pe conzul să se țină de îndrumările de pân'aci și fără ordin direct să nu debarce trupe. Consulul are să pretindă dela guvernul Marocu ori pe Perdicaris, viu ori pe Raițul mort.

Din Tanger se vestește telegrafic, că probabil eliberarea lui Perdicaris și Varley de nou se va amâna, de oare-ce Raițului cere salvul conduct, pe seama sa și soților săi pe cum și designarea locului unde ar avea să primească cei 70.000 dolari promiși ca preț de rescumpărare pentru cei doi prizonieri.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 24 Iunie 1904.

— **Adunare de alegători la Dobro.** Deputatul național al Dobro, dl. Dr. Aurel Vlad, va convoca pe Duminică în 17 Iulie n. pe alegătorii cercului său electoral la adunare în Dobro ținându-și înaintea lor darea de seamă și luând avizul lor: sigur o energică protestare, contra legii de pre-maghiarizarea învățământului și școlile pe-riodice.

Suntem siguri că adunarea va fi un frumos și demn semn de viață a poporului nostru în fața situației politice!

— **O femeie română de laudat.** Ultimul număr al marelui reviste franceze Femina sosit în Capitală conține portretul cunoscutei și talentatei noastre scriitoare d-na S. Gheorgiu-Smara, călătoria de următoarele cuvinte elogioase:

„Multe femei din lumea mare sau femei de literatură își dau osteneala în străinătate să lege sau să strângă relațiunile de simpatie cu Franța, simpatie ce se întinde nu numai la literatură și la artă, ci la sufletul și la inima Francezei. Din aceste femei face parte și d-na S. Gheorgiu-Smara din București care, în presa română și mai ales în Universul, cel mai mare ziar din România, nu pierde nici odată prilejul de a propaga cu talent și abilitate pentru Franța și Francezi.

„De o activitate neobosită, d-na Gheorgiu-Smara multumește de a consacra o mare parte a timpului ei literar, și se ocupă și cu ehestiunile de progres social. Ea este o partizană convinsă a păcii și a publicat o serie de articole foarte remarcabile în favoarea păcii“.

— **„Thalia Română“** e numele unui nou ziar românesc pentru piano, compus de dl. Constantin Cl. Iuga, scos de sub presă ca op. 4 al ziarului și zeosului compozitor român E. Marș dedicat d-lui G. Pop de Băsești, cu ocaziunea scursiunii la Băsești a comitetului Societății de teatru. Costă 1 cor. A se cere la autor în Arad.

— **Domnitorii călători.** O depeșă din Bruxelles anunță, că președintele Loubet va face vizita regelui Belgiei Leopold în luna August o vizită conform aceleiași informații împăratul Wilhelm nu va întoarce regelui Leopold vizita. În Marienbad se vestește, că principele Ferdinand în curând va sosi aici cu mama sa, împărăteasa de Coburg Clementina.

— **O nouă întâlnire a regelui Serbiei și principelui bulgar.** Din Belgrad se anunță, conform informațiilor unui ziar din Belgrad, că regele Serbiei Petru și principele bulgar Ferdinand se vor întâlni de nou la o baie din Srebrenița.

— **Deputat socialist italian în Camera maghiară.** Celebrul profesor de universitate din Roma Dr. L. Bossi o fi ură marcantă a partidului socialist din parlamentul italian, a ascultat ieri ședința Camerei maghiare până la fine. După aceea călăuzit fiind de ziaristul prin Labirintul legislației maghiare, a cercetat fie-care loc nou al parlamentului laudând și admirând aranjamentul splendid și dimensiunile colosale ale edificiului. Atâta a putut lauda și admirau dar olo cîntă nyomorúság.

— **Un vast spital.** Marțea trecută împăratul Francisc Iosif I. a pus la Viena piatra fundamentală a spitalului ce o se ridică în cartierul Alsterstadt. Acest spital va ocupa o suprafață de 240.000 metri pătrați. În nici un oraș din lume nu se află un spital mai vast ca acesta ce se va construi în Viena. Spitalul va fi aranjat cu tot confortul modern; va cuprinde 40 corpuri de clădiri, dintre cari 32 pentru clinică și bolnavi, iar 8 pentru administrație. Fiecare corp de clădire va fi despărțit de celelalte prin grădini și plantațiuni.

— **Amănunte la atentatul contra lui Bobrikov.** Din Helsingfors, capitala Finlandei se vestește, că Bobrikov nu de mult s'a cercat cu unchiul atentatorului Schaumann, un comandant al unui regiment de dragoni finlandez. Colonelul nu i-s'a dat nici o satisfacție, din care cauză atât el, cât și colegii săi ofițeri și-au insinuat eșirea din sinul armatei: Atunci s'a comis în adevăr nedreptatea revoltătoare, că colonelul a fost dimis din sinul armatei fără să fi fost pensionat în urma serviciului său de 35 ani, iar regimentul la ordin împărătesc a fost desființat. Și asta dovedește, că Bobrikov s'a bucurat de încrederea țarului în grad suprem. Această încredere însă l-a costat viața pe tiranul guvernor.

— **Inaugurarea statuei lui Goethe** Sâmbătă s'a inaugurat în prezența Regelui, a ministrilor, a ambasadorului Germaniei, a coloanei germane și a unei mari mulțimi monumentul lui Goethe, donat de împăratul Wilhelm orașului Roma.

Ministerul instrucțiunii publice și primarul orașului au rostit discursuri foarte mult aplaudate relevând raporturile dintre Goethe și Italia, cari constituiesc o bază nestremutată de credincioasă alianță între cele două națiuni.

Figura marelui poet va mărturisi și va întări în inima Italiei satisfacțiunea și marea rețea acestei alianțe.

— **Mare nenorocire pe tren.** Din Madrid vine știrea telegrafică despre o mare nenorocire de tren întâmplată la stațiunea comună Etrombaques în apropierea Eruel din Arragonia. Anume trenul de poștă întreg a căzut de pe podul ce ducea peste un afluent al râului Ebro, în apă. Până acum 30 morți s'au aflat. Partea cea mai mare a călătorilor erau gendarmi.

— **Impușcături într-o sală de joc.** Din Roma ni-se telegrafează: O scenă îngrozitoare s'a întâmplat noaptea trecută în Bordighera. La o petrecere de joc carabinieriul ce era la post a înebunit subit, trăgând cu revolverul în mulțimea jucătorilor. O panică de nedescris s'a produs. Soldatul înebunit numai cu greu a putut fi desarmat, și după-ace a fost depărtat dela fața locului, s'a constatat, că 3 oameni au fost omorâți și 24 vulnerați.

— **Puși în libertate.** Bogatul grec american Perdicaris și fiul adoptiv al acestuia Varley cari înainte cu câte-va săptămâni au fost furați de banditul marocan Raizuli, săptămâna trecută și-au recăpătat libertatea. Ast-fel s'a terminat incidentul, pentru care guvernul american a fost trimis flota de război la Tanger.

— **Aniversarea morții lui Schiller.** La 9 Iulie se împlinesc 100 de ani dela moartea poetului german Schiller.

Această aniversare va fi pretutindeni sărbătorită în Germania.

La Weimar se va aranja și o festivitate comemorativă monstră.

— **Biserica ortodoxă în Japonia.** În Tokio se află o biserică ortodoxă sub conducerea unui episcop. Biserica numără 260 comunități bisericesti cu 28.230 credincioși cu 185 preoți. Misiunea ortodoxă din Japonia primește o subvenție anuală de 25.000 ruble dela sinodul bisericesc din Constantinopol. Acum în timpul războiului, misiunea ortodoxă din Tokio e păzită ziua și noaptea de polițiști și soldați japonezi, cari o feresc de eventuale atacuri. Guvernul central a dat tuturor autorităților locale cel mai sever ordin, ca credincioșii ortodoxi să nu fie cum-va supărați sau batjocoriți de cineva. Episcopul Nicolae din Tokio aduce la cunoștință

sinodului, că biserica ortodoxă din Japonia se bucură de cea mai mare libertate și siguranță.

— **Demonstrațiune într'un teatru din Moscova.** În teatrul mie din Moscova, cum se anunță din Petersburg, a fost zilele trecute o demonstrațiune foarte zgomotoasă și puțin a lipsit, că nu s'a vărsat sânge. Ca în toți anii, așa și anul acesta, o societate germană de opere a dat reprezentațiunii în Moscova. Opera Geza avea să fie prezentată. Nici directorul, nici autoritățile polițiene n'au cugetat, că o operetă, al cărei subiect este luat din viața japoneză, poate provoca demonstrațiune. La începutul piesei, când numai Englezii erau pe scenă, nu s'a întâmplat nici un incident, dar de loc ce primul geza a pășit pe scenă, cine-va din ultimul șir din parter a strigat:

— *Piară Japonezii! Jos cu ei!* Câți-va au sîsăit la interlocuțiunea asta, dar numărul lărmuitoarelor a crescut mereu, și acum mai mulți ca 100 începură să strige între zgomote asurzitoare:

— *Piară Japonezii! Jos cu moimetele galbene!* (Bietul urs muscălesc nu mai poate nécaz, că „moima“ înțeleaptă îl păcălește atât de urt!) Actorii stăteau ca înlemniți pe scenă. Atunci un actor ce reprezenta pe un ofițer englez, a voit să calmeze publicul iritat, dar mai mare reu a făcut, căci patrioții ruși învătăiași au început să strige:

— *Piară și Englezii! Jos cu Englezii!* Trăiască Rusia!

— **Un monument istoric** La 28 Iunie st. n. se va inaugura, pe câmpul de bătăe dela Waterloo, monumentul comemorativ al acelei zile istorice reprezentat printr'un „Vultur rănit“ sculptat de Gérôme.

Monumentul e așezat chiar pe locul pe care se formase careul din urmă, din care a răsunat țipatul celebru: „Garda moare dar nu se predă“.

— **Lupta unui taur cu un leu.** Din Madrid se scrie: Distracție sângeroasă vor avea oaspeții dela băile din San-Sebastian vara aceasta. Anume aici a fost clădită o arenă pe seama a lor 10.000 de spectatori, unde se va putea vedea o luptă între un taur și un leu. Leul nu va fi luat din niscar menagerie, ci prins anume și sêlbatic în toată forma. Taurul încă va fi un exemplar superb, de cari puținii vor fi, cu carne puternică, și grumaz grozav. Lupta se va da într'o colivie puternică, care va avea o lungime și o lățime de 15 metri. Leul va fi preparat pentru luptă, să fie cât se poate de sêlbatic. Câte-va zile nu va căpeta nimic de mâncare, după aceea în ziua „duelului“, va fi admis în colivie un taur tânăr, pe care să-l poată sfășia leul fără multă trudă. Acest experiment va fi repetat de mai multe ori, dar în fie-care dată cu câte un taur mai tare.

Se crede, că dacă s'ar admite un taur mai tare, atunci leul, care la loc închis nu este așa de curajos, ar putea fi învins. — Eată reînvierea jocurilor de pe timpul Romanilor în toată pompa lor. Eată cum civilizația și creștinismul occidental n'a fost în stare să nimicească imboldurile bestiale ale unui popor, care azi stă pe marginea prăpastiei, eată cum losinca umanismului vestit de pe timpul renașterii a rămas zădărnice! Acel „umanitar“, cari strigau și strigă și azi ca din gura șerpelui contra „despotismului“ bisericeii catolice, a „prepotenței papei“, a „inchișițiunii urgisite“ și mult condamnate li-se înecă graiul, când e vorba despre reînvierea unei epoce de degenerare din întunecatul trecut. În adevăr astăzi ca în tot deauna numai bieții savanți și alți câți-va laici pot spune cu toată mândria că sunt oameni. Civilizația pentru cea mai mare parte a omenimii este un humbug. O noțiune vană fără nici un înțeles. În partea asta mai mare are să fie cuprinsă și biata Ungarie cu capitala ei cu tot, dornică de jocuri necunoscute nici unui popor din Orient în anticitatea nebuloasă. A fost de lipsă poporul roman decadent să le iscodrască, și amalgamul ibero-latin să le perpetueze și păstreze pentru civilizația de azi.

— **Profesor de universitate defraudant.** La universitatea din Cracovia s'a dat zilele trecute de urma unei mari defraudăți. De raundantul este un profesor de universitate extra-ordinar cu numele Dr. Cyfrowicz, și era secretarul senatului universitar. Suma defraudată este de

60.000 coroane. Corpul profesoral a decis să acopere această sumă din al lor, renunțând la taxa de examene până atunci, până-ce banii vor fi restituiți. Cyfrovicz deja de mai mulți ani cultiva această meserie ordinară, furând din banii universității. Odată rudeniiile lui l-au ajutat cu banii, pentru a restitui suma defraudată de 72.000 cor., dar defraudatul savant s'a pus de nou pe furate. Banii furați îi spesa cu o actriță tineră, căreia deja de mult timp îi făcea curte.

— Un jăfuitor ucigaș recunoscut. Din Sătmar se scriu următoarele: În noapte de 17 Mai niște hoști au pătruns în casa negustorului din Mátészalka Iacob Hirsch, când acesta nu era acasă. Hoștii au ucis cu lovituri de topor pe soția negustorului, ear pe servitoarea ei au junghiat-o femea lui Hirsch a fost transportată la spital unde s'a tîmăduit pe deplin din rănile primite. Alaltă eri pe baza unei denunțări anonime soția lui Hirsch a fost confrontată cu un individ suspect cu numele Morit Kruk, care a fost recunoscut de către femea lui lui Hirsch ca ucigașul, care a voit să ucidă și să jăfuiască în casa lui Hirsch. Criminalul a fost dat pe mîna procurorului.

— Soție de colonel ucisă. Din Petersburg se telegrafează, că soldatul de serviți al colonelului Skljarov a ucis cu securea nevasta stăpânului său la Vladivostoc. Ucigașul a surprins pe stăpâna sa în pat, când aceasta dormea.

— Catastrofă pe riul Amazon. Din New-York se telegrafează, că din Rio-de-Janeiro îi se comunică lui New-York Herald, că un vapor de transport din Peru s'a scufundat pe fluviul Amazon. Comandantul trupelor de pe vapor și 27 soldați s'au înecat.

— Salt din etagiul XIV. Un om din Detroit cu numele Svaice a pus capătul vieții sale într'un mod înfiorător: a sărit din acul al XIV. Sinucisul s'a inamorat foc într'o fată cu numele Effie Alvost, care servia cu el într'o prăvălie. Fata era fidanțată și amozul ei de fel nu era în stare să o capaciteze să părăsească pe logodnicul ei. Atunci Svaice a recurs la o apucătură zicînd fetei, că dacă nu-l ascultă va spune logodnicului ei, că cu el (Svaice) are deja de mult timp relațiuni de amor. Fata a spus asta logodnicului ei, care împreună cu logodnica lui s'a dus în biuroul lui Svaice pentru a-l lua la răspundere pentru calumnie. Biuroullui Svaice era în alXIV etagi al unui edificiu așa numit împrăștiator de nourî. Fata a intrat în biuro, așteptînd logodnicul ei afară la ușă. Înlauntru se petrecea între ambii un schimb de cuvinte vehemente. ear la urmă Svaice vîzînd că nu izbutește alt cum, a scos un revolver descărcînd un un foc asupra fetei, pe care a vulnerat-o ușor. După aceea a întors revolverul asupra sa dar în momentul acesta s'a repezit în biuro și logodnicul fetei, ceea-ce pe desnădăjduitul amozat într'atîta l'a înspăimîntat, încât a sărit pe fereastră afară în stradă, prefăcîndu-se o masă de nerecunoscut. Asta este tragicul sfîrșit al amozului american.

— Comună în flacări. Din Agria se telegrafează, că în comuna Komplot din comitatul Heves de 2 zile bîntue un incendiu groaznic. Până seara la 6 ore au ars 30 case și în vîntul vehement focul nu putea fi localizat. Pentru stingerea focului au venit și pompierii din Agria.

— Vestmînt istoric. S'a vîndut la licitație în Londra vesta pe care o purta Charles I când fu executat la Whitehall. Petele de sânge, deși descolorate, erau încă vizibile. Un scoțian bogat a plătit acest vestmînt istoric cu suma de 17.500 franci.

Bibliografi.

A apărut:

Istoria lui Ștefan-cel-Mare pentru poporul român, compusă de dl. profesor universitar N. Ivrga și tipărită cu cheltuiala ministerului instrucțiunii publice și al cultelor.

În frumoasa emulațiune ce se manifestă în general în vederea serbărilor pe cari întreg neamul românesc le organizează pentru comemorarea unuia din cei mai străluciți Voevozi naționali, scrierea d-lui prof. N. Iorga este bine venită să ne istorisească viața și vitejeștile fapte ale Marelui Domnitor.

Numele autorului, un adînc cunoscător și un neobosit cercetător al trecutului nostru istoric, ne scutește de ori-ce altă recomandare.

Se poate citi Istoria lui Ștefan cel Mare scrisă de dl. N. Iorga cu încredințarea că va afla viața și faptele lui Ștefan Vodă după dovezi, documente de o netăgăduită valoare și un riguros adevăr istoric.

Este de asemenea inutil să stăruim și asupra stilului.

Cartea este scrisă în adevăr pentru popor. Se poate comanda în Arad la librăria P. Simtion, ediția populară cu 75 fil. plus 20 fil. porto, ediția de lux 2 Cor. 50 fil. și 30 fil. porto.

A apărut

Anuarul școltei civile de fete cu internat și de publicitate, a Asociațiunii din Sibiu, publicată Dr. Vasile Bologa.

Coprinsul: 1. Ce citesc fetele noastre? de Dr. Dr. I. Borcea. 2) Discursuri deta încheerea anului școlar 3. Știri școlare.

ECONOMIE.

Arad, 27 Iunie.

Starea sămăturilor și a economiei de câmp în Ungaria. Recolta anului de față va fi mijlocie slabă.

După o iarnă mai mult secetoasă a urmat o primăvară lipsită de ploî. În April și Mai a plouat numai în părțile de dincolo de Dunăre și în partea de mează-noapte a țării. Pe șesul Ungariei abea s'au vîzut ploî în aceste 2 luni. Tot așa în celelalte părți. Ierburile s'au uscat aproape cu totul. Cucuruzul în parte mare nu a răsărit. Nutrețul s'a scumpit pe neașteptat, maza metrică s'a vîndut în zilele din urmă cu 10 coroane. Spicoasele de primăvară sunt într'o stare foarte rea. Nădejdirile recoltei sî prezentă astfel:

În 1903 în 1904 mai puțin
măși metrice

griu de toamnă	43.028,673	32.701,791	10.326,882
săcară de toamnă	11.827,043	10.844,339	1.182,704
orz de primăvară	13.085,107	10.010,106	3.075,001
ovês	12.676,469	9.380.287	3.295,882

Recolta anului de față va fi mai slabă de cît cea din anul trecut cam cu 18 milioane măși metriche, sau: la grâu cu 24%, la săcară cu 10%, la orz cu 23½% și la ovês cu 26%.

Aceste împrejurări nefavorabile au făcut să se urce grabnic la noi prețul bucatelor.

LOSURI.

Val. nom.	Bani	Marfă.
10. — Losuri „Barilika“	19.50	21.50
10. — „ „ „ cu stam. austriacă	21.—	23.—
— „ „ „ bilet de câștig.	6.—	8.—
200. — Impr. oraș. Vien. din 1874	510.—	525.—
80. — Los al orașului Buda	165.—	175.—
80. — „ „ „ cu stampilă austriacă	168.—	175.—
4. — Los „Jó sziv“	10.—	11.—
4. — „ „ „ cu stamp. austr.	10.—	11.—
— „ „ „ de bancă de credit hipot. maghiar	40.—	44.—
— „ „ „ de bancă cu st. aust.	46.—	51.—
10. — Los al crucei roș. magh.	26.—	28.—
10. — „ „ „ cu st. aust.	29.—	31.—
24. — „ „ „ bilet de câștig	9.—	11.—
24. — Los al cruc. roșie ital. cu stam. austriacă	44.—	46.—
47.—	52.—	
20. — Los al crucei roșie austr.	54.50	56.50

- 200. — Los al inst. de cred austr. 465.—
- 84. — Los Pálffy . . . . . 160.—
- 96. — Los al imprum. serb. per. 100 fl. 2% inter. 13 Ian. 1902 . . . . . 90.—
- 98. — Los al impr. serb. per. cu stampilă austr. 13 Ian. 1902 . . . . . 94.8

CONCURS.

Prin aceasta se vestește concurs pe un post de practicant la Institutul de cred economii, „Sătmariana“, societate pe acți Seini:

Salar lunar 60 Coroane.

Practicantul ales va avea să-și ocupe tul în 16 Iulie a. c.

După un an de serviciu de probă spre îndestulare practicantul va fi denumit subcomptabil definitiv.

Reflectanții la acest post — până în Iulie — au să-și prezenteze recursele lor vîzute cu atestatul de absolutor al unei școli comerciale.

Cunoștința perfectă al limbii maghiare indispensabilă.

Seim (Sinérváralja), 7 Iunie 1904.

Direcțiune

AVIS.

În prăvălia de modă se află un vacant pentru un ucenic din o casă românească. cu purtare bună să știe și limba maghiară eventual germană și aibă cel puțin 2 clase gim. sau civile. formațiuni mai detaliate la subscrisul

Câmpeni, (Topánfalva).

Virgil Corcheș
comersant

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Stabiliment de Hydrotherapie

„Wällischhof.“

Stațiune de tren și poștă Bruck Maria — Euzersdorf, 30 min. depart Viena.

Arangiamet modern

(pe lângă hydrotherapie completă electrice, de aer de soare, massage, sare, gimnastică svedă etc).

Prețuri moderate

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și dicul stabilimentului: Dr. Marius Stur

— Al dureri: Întrebuințează fluidul al lui Feller, care ajută iute și sigur con lor mai multe morburî precum: ferbînt, fluența, podagra, junghiuři, împunsături, de șele, de cap, de dinți și de stomac, de vedere slăbită, nervositate, lipsa de apetit, asudări de noapte, rēni provenite din ars degerări, paralizie de mîni și picioare, și numeroase morburî. În timpul din urmă venit în circulație multe falsificate sub num de fluidul Elsa, fluidul Elsa Gold, etc. să fie ori-cine atent, să nu fie eventual de atari fabricate de imitație. Numai Elsa al lui Feller este veritabil. Pentru familia noastră de toate morburile nepre este recomandabil, să aibă permanent la mîna acest remediu fluidul Elsa al lui în casuri de lipsă. 12 sticle mici sau o duple pentru 5 coroane trimite singur parator Eugen V. Feller, farmacist, S Centrale Nr. 81. (Com. Zagreb).

Editor-proprietar: George Niehl
Redactor responsabil: Ioan Rusu-Șirliu

BANI!

Pe lângă modurile de plată de mai jos, prin intervenția biroului nostru se pot lua împrumuturi ipotecare replătibile în anuități, pe posesiuni fonciare, case în orașe, mai departe credit personal preoților, ofițerilor, funcționarilor de stat și particulari, comercianților, industriașilor și pensionaților pe lângă replătire în 5-20 ani, cu garanții ori fără garanții, în cel mai scurt timp și pe lângă cea mai perfectă discrețiune. Remunerația noastră modestă numai după ajungerea scopului, decursiv va fi plătită. Documentele necesare cancelaria noastră le câștigă pe propriile ei spese, carți vor fi plătite asemenea decursiv.

A) Favorurile extra ordinare mai noi a împrumuturilor câștigate prin intervenția noastră:

1. Informațiunile sunt ieftine. 271
2. Detrageri puține.
3. Depurările să descriu anual din datorie și interesele vin socotite numai după sumele reduse și interesele și capitalul se poate depura laolaltă.
4. După întârziere motivată de plătire, amendă nu se plătește.
5. La dorință după rate vine incasatorul acasă, ori se pot plăti prin cheque postal nefrancat.

B) Favorurile extraordinare a împrumuturilor noastre cu depurare pe cuatele:

1. Sunt foarte ieftine, pentru-că suma plătită la cuatele se detrage imediat din datorie și debitorul totdeauna plătește după starea faptică a datoriei interesele.
2. Cvotele aduceau un venit de regulă de 8% și dividendă în urma circulațiunii și se mai poate urca an de an; asemenea anual se escotează.
3. Cvotele pe lângă abdicere prealabilă se rescumpără în suma lor totală.
4. Un astfel de împrumut se achită cel mult în 2½ ani, după care ori-ce obligament de plată înceată.

C) Favorurile extraordinare a împrumuturilor noastre ipotecare:

Depurare de 15 ani	4-75%	După mărirea sumei împrumutate.	Depurare de 40 ani	3-15%	După mărirea sumei împrumutate.
„ 22 „	4-0%		„ 46 „	2-96%	
„ 30 „	3-75%		„ 50 „	2-85%	
„ 32 „	3-50%		„ 60 „	2-85%	
„ 33 „	3-30%		„ 65 „	2-33%	
„ 35 „	3-25%		„ 70 „	2-30%	

În plăți se cuprinde numai interesele și spesele de administrare și depurarea din capital.

— Birou aradan de informațiuni. —

Poseșori KLONDA și SZATMÁRY

ARAD, Strada Salacz Nr. 3.

PUMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitate cea mai bună.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, ear sâmburii de struguri, coaja și alte părți necurate se îndepărtează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de oare ce la întrebunțarea de apă nesipoasă ori murdară nu abdic sevicul. Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de cânepă din lăuntru căptușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Rákóczy-uteza 27. sz.

Stropitori de vie se primesc spre reparare.

Împrumuturi de bani pe amortisare

mijlocesc pe lângă condițiile cele mai avantajoase, pe moșii și case în orașe cu 4, 5 și 5% și amortisare de

20, 25, 30 și 50 de ani

adeacă în camătă e socotită atât camăta cât și amortisarea din capital. Principiul meu e îndeșulirea M. On. public, care vrea să facă împrumuturi ipotecare.

Împrumuturile se plătesc în bani gata, scrisorile ipotecare se plătesc cu valoarea lor nominală. Spese prealabile nu sunt, tacele mi le socotesc ulterior.

Pentru deslușiri mai detaiate a se adresa la

HERZOG SANDOR

Arad. str. Weitzer-János Nr. 15, ușa 7.

ca împrumut pe amortisație cu

4%

oferim prin Institutele de bani de primul rang din Budapesta și străinătate până la ¾ a valorii la I. și II. loc dela 15-65 ani.

Credite personale!

Preoților, ofițerilor, ofițanților de stat și privați, comercianților, industriașilor se acordă împrumuturi cu și fără garanții dela 1-15 ani culant și discret.

Convertiri de bancă la debitorii private.

MELLER LAJOS ÉS TÁRSAI

Comisie de bancă.

BUDAPEST, David-utea 15. (Firma improscolată.)

Nou privilegiu maghiar!

RADIU

Corpuri cadescente de gaz
(ciorapi)

Cu deosebire durabile

Intenzitate permanentă!

Se poate căpăta la

SZALKAI ÁRMIN

Weitzer János-uteza 7. szám.

Primeșo manipularia și îngrijirea de arangeamente complete conform acordului și pentru prețuri echitabile.

In binevoitoarea atențiune a publicului din provincie

Hotel Nádor

ARAD, Andrassy-tér Nr. 4.

Odăi curate și arangiate din nou dela 1-60 cor. în sus

Serviciu prompt și ireproșabil.

TÖRÖK MÁRTON

proprietarul hotelului.

Bani!

**Intreprinderea pentru exoperarea de credit fonciar exoperează
timpul cel mai scurt**

Imprumuturi

pe lângă condițiunile cele mai culante pe seama

Funcționarilor

de stat, comitatensă, orășenesti și de tren, profesorilor, oficerilor, și ori-cărui pensionat fost
funcțiune se acoarda împrumutul cel mai mare posibil pe lângă amortisațiune de **10, 12, 15**
20 ani cu 7% fără cambiu, și numai pe obligațiune.

Conspect

despre împrumuturile cari se pot da:

funcționarilor cu salar de 1800 coroane pot căpăta circa 1500 coroane.			
" " " " 2000	"	"	3600
" " " " 2200	"	"	4000
" " " " 2400	"	"	6000
" " " " 2600	"	"	6500
" " " " 2800	"	"	6800
" " " " 3000	"	"	7000
" " " " 4000	"	"	10000
" " " " 5000	"	"	12000
" " " " 6000	"	"	14000

In epistolele de recercare este a se scrie apriat: condițiunea (starea), salarul și anii împliniți în serviciu. Astfel de
împrumuturi se liquidează în 14—20 zile. — De asemenea se liquidează pe seama clienților demni de credit
împrumuturi dela 500 cor. până la cel mai mare

Imprumut de cambiu

pe lângă amortizație dela 1—5 ani, ori pe lângă replătire lunară ori trimestrală.

Liquidam **împrumuturi hipotecare** până la 60—70% a valorii cu 3½ și 4% pe moșii și case mai mare
chirie din provincie. La epistolele de recercare e a se aclude conspect despre venitul dela chirii și extrasul de pe
fundușă (la case); coala catastrală și extrasul cărții funduare (la moșii).

In ori-ce afacere de împrumut dau deslușirile necesare gratuit. La recercări epistolare este a se aclude și timbru pentru resp

Adresa:

CZIGLER SÁNDOR

Intreprindere de exoperare de împrumuturi fonciare.

BUDAPESTA, VIII, Rákóczi-utca 2. szám.

Membrul „Federațiunii regnicolare a exoperatorilor de bani și imobile.

FIRMA IMPROTOCOLATA.

ARAD, Tipografia George Nichin.